

สรุป พิเศษ

ยุทธศาสตร์ไทยในประชาคมอาเซียน

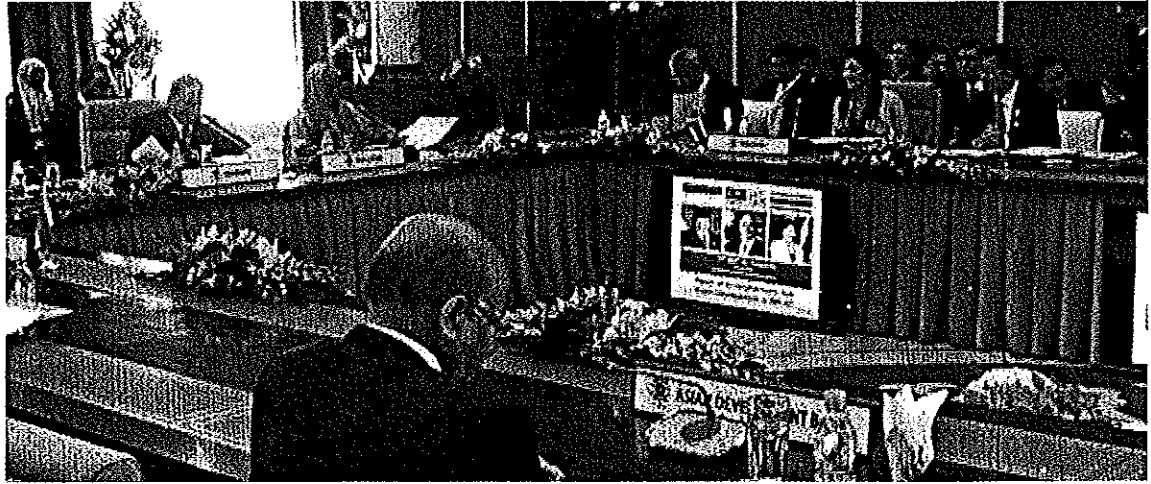

ประเทศไทยเตรียมพร้อมอย่างไรกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน? หลายๆ ท่านคงจะมีคำถามนี้อยู่ในใจหลังจากได้เห็นธงชาติสมาชิกอาเซียนปลิวไสวบริเวณด้านหน้าของหน่วยราชการ โรงเรียนและสถาบันการศึกษาต่างๆ หากแต่รูปธรรมระดับโครงสร้างนโยบายและยุทธศาสตร์ของไทยโดยเฉพาะในภาคราชการนั้นมีหรือไม่อย่างไร

ในระดับยุทธศาสตร์และนโยบายของภาครัฐได้มีการจัดเตรียมแผนงานและยุทธศาสตร์เพื่อเตรียมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยมีการประชุมเชิงปฏิบัติการ การติดตามประเด็น รวบรวมข้อมูลจากทุกกระทรวง การวิเคราะห์ความพร้อมและประเมินศักยภาพของประเทศโดยเปรียบเทียบกับข้อกำหนดต่างๆ ของอาเซียนโดยมีสภาพพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติหรือสภาพัฒน์ (สศช.) ทำหน้าที่เป็นแม่ข่ายในการบูรณาการข้อมูลและประสานกลับไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับแผนยุทธศาสตร์เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติตามแผน

“ยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปี 2558” เริ่มต้นจากมติคณะรัฐมนตรีเมื่อเดือนมีนาคม 2555 ได้ให้ความเห็นชอบตามที่นายกรัฐมนตรีเสนอให้เตรียมความพร้อมประเทศไทยเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยมีการประชุมร่วมกันถึง 4 ครั้งระหว่างสภาพัฒน์กับหน่วยงานราชการอื่นซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานในการประชุม จากนั้นจึงได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์ฯ 8 ด้านจากที่ประชุมเชิงปฏิบัติการการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน 2558 เมื่อเดือนตุลาคมที่ผ่านมา ยุทธศาสตร์ทั้ง 8 ด้านครอบคลุม 3 เสาหลักประชาคมอาเซียน ทั้งยังบูรณาการศักยภาพและการพัฒนาขีดความสามารถของประเทศให้พร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ยุทธศาสตร์ทั้งหมดได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของสินค้า บริการ การค้าและการลงทุนครอบคลุมตั้งแต่การส่งเสริมการลงทุนไทยในต่างประเทศ การอำนวยความสะดวกในด้านการตลาดเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันรวมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตภายใต้ยุทธศาสตร์นี้หน่วยงานที่รับผิดชอบคือ กระทรวงพาณิชย์ โดยเฉพาะ

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศที่เป็นหน่วยประสานงาน AEC ระดับชาติตามการมอบหมายของคณะรัฐมนตรี กระทรวงอุตสาหกรรมด้านการลงทุน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในด้านของการพัฒนาประสิทธิภาพสินค้าเพื่อการแข่งขัน

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาคุณภาพชีวิตและการคุ้มครองทางสังคมของประชาชนรวมทั้งมีสภาพแวดล้อมความเป็นอยู่ที่ยั่งยืนปลอดภัย มีสวัสดิการที่เหมาะสม หน่วยงานที่รับผิดชอบยุทธศาสตร์นี้คือ กระทรวงพัฒนาการสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์สร้างความเชื่อมโยงและขีดความสามารถในการรองรับและมีกฎระเบียบที่อำนวยความสะดวกทั้งการค้าการลงทุนและการโดยสาร ซึ่งกระทรวงคมนาคมมีหน้าที่ในการบูรณาการหลักเพื่อพัฒนาโครงข่ายเชื่อมโยงด้านโลจิสติกส์

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อให้มีมาตรฐานการศึกษาอาเซียน รวมทั้งทักษะฝีมือและภาษา โดยเน้นใน 3 ด้านคือ ภาคการศึกษา ภาคแรงงานและผู้ประกอบการ และภาครัฐสำหรับยุทธศาสตร์ด้านนี้เป็นการบูรณาการมีหน่วยงานหลักคือ กระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

และกระทรวงแรงงานที่จะเพิ่มขีดความสามารถของบุคลากรด้านทักษะฝีมือและแรงงาน

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนากฎหมายและกฎระเบียบ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกด้านการค้าการลงทุน รวมทั้งสามารถปกป้องผลประโยชน์และเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ยุทธศาสตร์ด้านนี้หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบคือ กระทรวงยุติธรรมในการประสานด้านกฎระเบียบและกฎหมาย รวมทั้งบทบาทของกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศและกรมพัฒนาธุรกิจการค้าในด้านของอำนวยความสะดวกการค้าและบริการ รวมทั้งการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การสร้างองค์ความรู้ความเข้าใจและความตระหนักถึงความสำคัญและการเป็นประชาคมอาเซียน เพื่อให้ประชาชนทั่วไปผู้ประกอบการ เจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าใจและตระหนักในความสำคัญของประชาคมและในฐานะของสมาชิกอาเซียนภายใต้ยุทธศาสตร์นี้กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศในฐานะการเป็นสำนักงานอาเซียนแห่งชาติมีส่วนสำคัญต่อการผลักดันให้ตระหนักถึงความสำคัญของประชาคมอาเซียนและกระทรวงศึกษาธิการในบทบาทของหน่วยงาน

ด้านการศึกษามียุทธศาสตร์เน้นการศึกษาให้เป็น
กลไกสำคัญนำคนไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ยุทธศาสตร์ที่ 7 การเสริมสร้างความมั่นคง
เน้นสร้างความร่วมมือ สร้างพันธมิตรร่วมกันใน
ระหว่างประเทศ การบริหารจัดการพื้นที่ชายแดนทั้ง
ทางบก ทางทะเล รวมถึงการสร้างปัจจัยสนับสนุน
ต่างๆ เพื่อจัดการปัญหาเช่น ภัยพิบัติ ซึ่งหน่วยงาน
รัฐที่รับผิดชอบยุทธศาสตร์เป็นหลักคือ กระทรวง
กลาโหมรวมถึงหน่วยงานความมั่นคงอื่นๆ เช่น
สภาความมั่นคงแห่งชาติ และกระทรวงมหาดไทย
ในด้านของการจัดการปัญหาด้านภัยพิบัติอันเป็น
หน่วยงานสนับสนุน

ยุทธศาสตร์ที่ 8 การเพิ่มศักยภาพของเมือง
เพื่อเชื่อมโยงโอกาสจากอาเซียน ทำให้เมืองมี
ศักยภาพเชื่อมโยงกับสมาชิกอาเซียน ทั้งในด้าน
อุตสาหกรรม การท่องเที่ยว การลงทุนและการค้า
ชายแดน รวมทั้งกำหนดยุทธศาสตร์ของเมืองสำคัญ
ในด้านต่างๆ เช่น เมืองหลวง เมืองเกษตร เมือง
อุตสาหกรรม เมืองท่องเที่ยว เมืองการค้าชายแดน
และนโยบาย Green City ในการสร้างจุดขาย (branding)
ยุทธศาสตร์สุดท้ายนี้มีหน่วยงานหลักที่ดูแลด้าน
ศักยภาพของเมืองคือ กระทรวงมหาดไทยที่มี
หน่วยราชการระดับกรมในการพัฒนาศักยภาพเมือง
ส่วนการสร้างเชื่อมโยงโอกาสจากอาเซียน

เป็นบทบาทหลักของกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศ
และการสื่อสารในการสร้างความเชื่อมต่อโครงข่าย
ระหว่างกัน ทางด้านกระทรวงการท่องเที่ยวและ
กีฬาที่มีความรับผิดชอบด้วยเช่นกันในการสร้าง
โอกาสในมิติของการท่องเที่ยวและบริการ

บทบาทของหน่วยงานที่รับผิดชอบตามแผน
ยุทธศาสตร์เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของไทย
ไม่ได้มีเพียงแค่นี้ที่กล่าวมาเท่านั้น แต่ยังมีหน่วยงาน
อื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นกระทรวง กรมหรือสำนักงานอื่นๆ
ที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงพลังงาน กระทรวง
สาธารณสุข กรมศุลกากร สำนักงานเศรษฐกิจ
การคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นต้น อย่างไรก็ตาม
ก็ตามแม้ว่าจะมีสภาพัฒน์เป็นแม่ข่ายรับผิดชอบ
บูรณาการข้อมูลและประสานหน่วยงาน แต่แผน
ยุทธศาสตร์เข้าสู่ประชาคมอาเซียนก็เพิ่งจะเริ่มตั้งขึ้น
ดังนั้นเราในฐานะประชาชนจะต้องมีหน้าที่ติดตาม
ความก้าวหน้าในการปฏิบัติตามแผนยุทธศาสตร์ที่
มอบหมายให้ตามหน่วยงานต่างๆ ซึ่งยังไม่แน่นอน
ว่าจะมีการดำเนินการแบบบูรณาการกันมากขึ้นหรือ
ว่าจะมีสภาพแบบ “ต่างคนต่างทำ” ฉะนั้นจึงเป็น
เรื่องที่จะต้องติดตามกันต่อไป

แหล่งที่มา <http://www.thaigov.go.th>, www.nesdcb.go.th
และ <http://www.dtn.go.th>

